

Arbeidsmarktmonitor derde kwartaal 2011

Turbulente markt voor SEH-artsen

Heleen Croonen

Het kabinet wil een kwart meer artsen. Uit de cijfers van het afgelopen kwartaal over de aanwas blijkt dat vooral spoedeisendehulpartsen, klinisch geriaters en maag-, darm-, en leverartsen nieuwe collega's krijgen.

In de maanden juli, augustus en september van 2011 is er minder geadverteerd voor artsenfuncties dan in het kwartaal ervoor. Dit laat de nieuwste telling van de arbeidsmarktmonitor zien. De lichte daling kwam vooral doordat er minder nieuwe vacatures waren voor basisartsen dan in het tweede kwartaal.

De langetermijncijfers wijzen echter niet op een krimpende arbeidsmarkt, want de afgelopen vijf jaar neemt het aantal nieuwe vacatures gestaag toe. Waren er in het derde kwartaal van 2007 nog 1100 nieuwe vacatures, inmiddels is dat toegenomen tot 1767 – een stijging van 60 procent (zie tabel 1). Het aantal artsen met een gespecialiseerde vervolgopleiding groeit eveneens: afgelopen kwartaal met 0,8 procent volgens de cijfers van KNMG Opleiding en registratie.

Het ministerie van VWS voorziet dat in 2025 een kwart artsen meer nodig is dan nu. Met de huidige aanwas per kwartaal zal dat aantal over zeven tot acht jaar al worden bereikt. Ondanks deze hoopgevende voortekens pleit het kabinet

voor meer opleidingsplaatsen. Het Capaciteitsorgaan, dat het aantal nieuwe opleidingsplaatsen becijfert op basis van de verwachte behoefte aan artsen en het aantal uitstromende dokters, adviseert om het aantal opleidingsplaatsen in 2015 met 15 tot 25 procent te laten groeien.

Professionalisering

Waaruit zal dat kwart aan nieuwe artsen bestaan? Dat hangt van vele factoren af, zoals de zorgvraag, de beroepsgroepen zelf, arbeidstijden – allemaal aspecten waar het Capaciteitsorgaan zich over buigt. Maar ook de belangstelling is een belangrijke factor, want als niemand bedrijfsarts wil worden, zal die beroepsgroep niet groeien, ook al zijn er opleidingsplaatsen te over.

De ziekenhuisspecialismen en de huisartsgeneeskunde zijn van oudsher het populairst. De spoedeisende hulparts kent op dit moment de grootste aanwas: per 100 geregistreerde SEH-artsen worden 73 aiossen klaargestoomd voor het vak, zie tabel 2. Als alle huidige aiossen hun registratie zouden behalen zonder dat er iemand zou uitstromen, zou de beroepsgroep in drie jaar met driekwart groeien.

Ook de klinisch geriaters krijgen veel nieuwe collega's. Ze staan op nummer twee met straks 54 jonge klaren per 100 geregistreerde klinisch geriaters. Op de derde plaats staat de maag-, darm-, en leverarts. In dat vakgebied zijn er 48 nieuwe collega's in aantocht per honderd geregistreerde mdl-artsen. Naast de spoedhulp hebben de ouderenzorg en de mdl-geneeskunde nu dus de grootste toestroom van specialisten. Senioradviseur Joris Meegdes van

1. Aantal vacatures in 2011

	2e kwartaal 2011	3e kwartaal 2011
basisartsen	783	627
medisch specialisten	1050	1041
aiossen	70	63
overigen	34	36
totaal	1937	1767

het Capaciteitsorgaan ziet in deze cijfers de professionalisering van de spoedeisende hulp en de klinische geriatrie terug. 'Beide vakken zijn relatief nieuw en bezig met een inhaalslag in hun ontwikkeling. Nu worden artsen echt opgeleid in dit specialisme. Als Capaciteitsorgaan hebben we het aantal opleidingsplaatsen verruimd.'

De lobby van de mdl-artsen voor meer opleidingsplaatsen dan aanvankelijk geadviseerd, is

met deze derde plaats in het rijtje ook succesvol gebleken.

Basisarts

Ondanks dat er veel SEH-artsen worden opgeleid, zijn er nog steeds veel nieuwe vacatures. Per 100 leden van de beroepsgroep zijn er 22 nieuwe vacatures geteld. Ook is er veel vraag naar artsen voor verstandelijk gehandicapten (AVG), zie hiervoor het *kader* 'AVG terug op een' op blz. 2554. Deze beroepsgroep mist echter een legertje aiossen om het tekort aan te vullen, want het aantal van 27 aiossen per 100 AVG'ers is slechts gemiddeld. Vanwege het tekort aan artsen met een vervolgopleiding wordt dan ook regelmatig een basisarts gevraagd voor een gespecialiseerde functie. Met 34 advertenties voor een basisarts in de functie van AVG werd afgelopen kwartaal in dit vakgebied het vaakst een niet-gespecialiseerde collega gevraagd van alle specialismen uit de monitor.

2. Grootste nieuwe aanwas	
specialisme	aantal aiossen/100 artsen
SEH-arts KNMG	73
klinisch geriater	54
mdl-arts	48
gemiddeld voor alle beroepsgroepen	31

beeld: Hans Oostrum Fotografie

De vraag naar bedrijfsartsen zal het sterkst groeien

De functie van bedrijfsarts kent hetzelfde euvel. Afgelopen kwartaal waren er 13 vacatures voor een basisarts die als bedrijfsarts aan de slag kan. De beroepsgroep van bedrijfsartsen staat daarnaast hoog in de monitor met 3 vacatures per 100 geregistreerde bedrijfsartsen en heeft de minste aiossen van alle specialismen. Er zijn maar 4 aiossen werkzaam per 100 geregistreerde bedrijfsartsen; dat is veel minder dan het gemiddelde van 31 aiossen per honderd geregistreerde artsen. De komende jaren zal de vraag naar geregistreerde bedrijfsartsen dus wellicht het sterkst groeien.

Aniossen

De meeste basisartsvacatures zijn niet voor gespecialiseerde functies, maar voor anios-functies. Werkervaring als anios in de interne geneeskunde kan interessant zijn voor het krijgen van een opleidingsplaats als chirurg of huisarts. Doordat mensen vaak werkervaring opdoen als anios in een aanpalend vakgebied geeft het aantal vacatures voor aniossen geen goed beeld van de instroom in de opleidingsplekken. Per 100 SEH-artsen is de vraag naar aniossen spoedeisende geneeskunde het grootst: 14. De psychiatrie steekt in absolute zin met kop en

schouders boven de rest uit, met maar liefst 242 anios-plaatsen. Door de grote omvang van de beroepsgroep resulteert dat in 8 aniossen per 100 geregistreerd psychiaters. Volgens de beroepsvereniging van psychiaters NVvP is niet bekend hoeveel van deze mensen de psychiatrie inrollen, of wat hun motivatie is om als anios psychiatrie werkervaring op te doen. Mogelijk kan deze werkervaring vrijstelling geven bij de huisartsenopleiding, maar dat is zeker geen standaardbeleid, aldus de landelijke organisatie Huisartsopleiding Nederland. 'De instituten kijken per persoon of bepaalde werkervaring goed is voor een vrijstelling. Dat is maatwerk', volgens een woordvoerder.

Bronnen vindt u onder dit artikel op www.medischcontact.nl evenals eerdere afleveringen van de Arbeidsmarktmonitor die verzameld zijn in het dossier Werk en Inkomen.

Netwerk

De nieuwe vacatures voor anios-plaatsen geven dus geen goed beeld van de uiteindelijk instroom in de verschillende specialismen en het aantal vacatures voor aiossen geeft dit ook niet. Het aantal advertenties voor vacatures is om te

beginnen erg laag, tien keer zo laag als het aantal advertenties voor anios-vacatures. De meeste aiossen worden geworven via het netwerk, niet via advertenties, licht Joris Meegdes van het Capaciteitsorgaan toe. 'Als geadverteerd wordt voor een opleidingsplek, kan dat komen doordat men moeite heeft iemand te vinden. Het komt echter ook voor dat het standaardbeleid is dat alle vacatures openbaar gemaakt worden met een advertentie.'

Het krijgen van een opleidingsplek is op dit moment het lastigst voor mensen die ambities hebben in neurochirurgie, klinische genetica of cardiothoracaal chirurgie.

Het aantal opleidingsplaatsen is klein en advertenties voor nieuwe plekken zijn het laatste kwartaal niet gezien, dus als ze er al waren, zijn ze via het netwerk opgevuld. Na het behalen van de registratie zijn er weinig openbare vacatures om op te solliciteren. In het laatste kwartaal is voor alle drie de specialismen geen een functie aangeboden in een advertentie.

AVG terug op één

Binnen de gemonitorde specialismen hebben de artsen voor verstandelijk gehandicapten (AVG) de spoedeisendehulpartsen (SEH-artsen) van de eerste plaats in de Arbeidsmarktmonitor verdrongen. Een twijfelachtige eer, want daar staan nu 22,8 vacatures open per 100 geregistreerde AVG'ers, het hoogste aantal van alle beroepsgroepen. Vorig jaar deze tijd stonden de AVG-artsen ook op nummer 1 in de arbeidsmarktmonitor, maar toen nog met een lagere vacaturedruk van 17,1 vacatures per 100 geregistreerde AVG'ers. De destijds geraadpleegde hoogleraar Henny van Schrojenstein Lantman vreesde voor krimp van de beroepsgroep door de vele

vacatures. Er is namelijk een flinke uitstroom omdat ruim de helft van de geregistreerde AVG'ers ouder is dan 50 jaar en het vak op relatief korte termijn gaat verlaten. Dit jaar is de krimp nog niet ingezet, want de omvang van de AVG-beroepsgroep is niet veranderd. Alleen het aantal nieuwe vacatures groeide van 30 naar 42. Ook voor de specialisten ouderengeneeskunde en psychiaters is er nog een onverminderd grote vraag naar nieuwe geregistreerde collega's.

Op www.medischcontact.nl staat de volledige tabel met alle 34 specialismen en meer uitleg over de methodiek van de Arbeidsmarktmonitor.

Arbeidsmarktmonitor derde kwartaal 2011 (week 27 t/m 39)

rang	vorig kwartaal	beroepsgroep	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
1	2	arts voor verstandelijk gehandicapten	42	184	22,8
2	1	SEH-arts KNMG	52	241	21,6
3	3	specialist ouderengeneeskunde	220	1450	15,2
4	4	psychiater	311	3157	9,9
5	5	klinisch geriater*	10	194	5,2
6	12	arts voor maag-darm-leverziekten	15	408	3,7
7	16	reumatoloog	10	279	3,6
8	10	bedrijfsarts	61	2050	3,0
9	7	revalidatiearts	14	489	2,9
10	6	dermatoloog	14	510	2,7

Arbeidsmarktmonitor derde kwartaal 2011 (week 27 t/m 39)

rang	vorig kwartaal	beroepsgroep	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
1	2	arts voor verstandelijk gehandicapten	42	184	22,8
2	1	SEH-arts KNMG	52	241	21,6
3	3	specialist ouderengeneeskunde	220	1450	15,2
4	4	psychiater	311	3157	9,9
5	5	klinisch geriater*	10	194	5,2
6	12	arts voor maag-darm-leverziekten	15	408	3,7
7	16	reumatoloog	10	279	3,6
8	10	bedrijfsarts	61	2050	3,0
9	7	revalidatiearts	14	489	2,9
10	6	dermatoloog	14	510	2,7
11	28	nucleair geneeskundige*	4	165	2,4
12	23	neuroloog	19	894	2,1
13	21	obstetrist/gynaecoloog	19	1022	1,9
14	11	radiotherapeut*	5	270	1,9
15	9	longarts	9	575	1,6
16	24	plastisch chirurg*	4	286	1,4
17	20	kinderarts	20	1473	1,4
18	15	internist	28	2096	1,3
19	22	uroloog	5	406	1,2
20	13	chirurg	16	1305	1,2
21	29	verzekeringsgeneeskundige*	12	1019	1,2
22	8	orthopedisch chirurg*	8	689	1,2
23	19	radioloog	12	1112	1,1
24	14	patholoog*	4	422	0,9
25	18	huisarts**	101	11.607	0,9
26	26	anesthesioloog	14	1727	0,8
27	27	medisch microbioloog*	2	257	0,8
28	25	oogarts	5	700	0,7
29	17	cardioloog	5	1009	0,5
30	30	kno-arts	0	514	0,0
31	31	neurochirurg	0	144	0,0
32	32	klinisch geneticus	0	123	0,0
33	33	cardiothoracaal chirurg	0	140	0,0
nvt		intensivisten***	0	600	0,0
			1041		

* Wetenschappelijke verenigingen van plastisch chirurgen, orthopedisch chirurgen, pathologen, radiotherapeuten, nucleair geneeskundigen en klinisch geriateren leveren data over vacatures aan. Anne Marie van Elsacker doet dit voor de medisch-microbiologen. Vacatures voor verzekeringsartsen worden aangeleverd door het UWV en berusten op een schatting.

** Gegevens over vacatures voor huisartsen zijn afkomstig van Waarneembemiddeling.nl.

*** Het aantal werkzame intensivisten staat niet precies vast.